

N:o 54.

Ank. till Riksd. kansli den 6 april 1900, kl. 12 middagen.

Memorial, i anledning af kamrarnes skiljaktiga beslut i vissa frågor rörande anslagen under riksstatens åttonde hufvudtitel.

(2:a U. A.)

Statsutskottet, som erhållit del af kamrarnes beslut i anledning af utskottets utlåtande n:o 9, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, får här nedan framställa de förslag, hvartill samma beslut befunnits föranleda.

1:o.

Sedan Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till höjande af aflöningen för laboratorn i bakteriologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutets patologisk-anatomiska institution till 4,500 kronor, hvaraf 1,500 kronor skulle utgöra tjänstgöringspenningar, bevilja på ordinarie stat ett anslag af 2,500 kronor, med förklarande, att förordnande för laboratorn finge från och med början af år 1901 utfärdas utan inskränkning till viss tid, hade utskottet i punkten 14:o) af berörda utlåtande hemställt, att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts omförmälda framställning, måtte till höjande af aflöningen för laboratorn i bakteriologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutets patologisk-anatomiska institution till 3,000 kronor, hvaraf 750 kronor skulle utgöra tjänstgöringspenningar, bevilja på ordinarie stat ett anslag af 1,000 kronor, med förklarande, att förordnande för laboratorn finge från och med början af år 1901 utfärdas utan inskränkning till viss tid.

Hvad utskottet sålunda hemställt, har af Första Kammaren bifallits, hvaremot Andra Kammaren bifallit Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning oförändrad.

Då sålunda på grund af kamrarnes skiljaktiga beslut frågan måste afgöras genom gemensam omröstning, får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts förevarande framställning, till höjande af aflöningen för laboratorn i bakteriologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutets patologisk-anatomiska institution till 3,000 kronor, hvaraf 750 kronor skola utgöra tjänstgöringspenningar, beviljar på ordinarie stat ett anslag af 1,000 kronor, med förklarande, att förordnande för laboratorn må från och med början af år 1901 utfärdas utan inskränkning till viss tid, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bifallit Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning och sålunda till höjande af aflöningen för laboratorn i bakteriologi vid karolinska mediko-kirurgiska institutets patologisk-anatomiska institution till 4,500 kronor, hvaraf 1,500 kronor skola utgöra tjänstgöringspenningar, beviljat på ordinarie stat ett anslag af 2,500 kronor, med förklarande, att förordnande för laboratorn må från och med början af år 1901 utfärdas utan inskränkning till viss tid.»

Vid bifall till ja-propositionen kommer ordinarie anslaget till karolinska mediko-kirurgiska institutet att uppföras med 200,850 kronor, hvaremot vid bifall till nej-propositionen samma anslag kommer att uppföras med 202,350 kronor.

2:o.

Kongl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att *dels* höja förslagsanslaget till understöd åt folkhögskolor från nuvarande belopp af 55,000 kronor med 65,000 kronor eller till 120,000 kronor;

dels medgifva, att af anslaget finge såsom understöd åt sådana i verksamhet varande folkhögskolor i riket, som visat sig gagneliga och af Kongl. Maj:t pröfvades vara i behof af dylikt understöd, utgå

a) till folkhögskola, som påginge minst 20 veckor, högst 3,000 kronor,

b) till qvinlig folkhögskola, som påginge omkring 12 veckor, högst 1,800 kronor,

c) till qvinlig kurs, som samtidigt med manlig folkhögskola påginge med väsentligen skild undervisning, högst 1,000 kronor,

d) till en andra årskurs vid af staten understödd folkhögskola högst 2,000 kronor, dock endast för såvidt i samma kurs ett antal elever, motsvarande minst fjerdedelen af dem, som under närmast föregående läsår genomgått den första årskursen, fortfarande begagnade undervisningen, samt derjemte

e) till anordnande af parallelafdelningar vid folkhögskola, då sådant pröfvades vid undervisningen i öfningsämnen vara oundgängligen erforderligt, extra anslag af högst 1,000 kronor för hvarje dylik skola;

allt under vilkor att landsting, kommuner eller enskilde, hvar för sig eller gemensamt, till vederbörande skola eller kurs lemnade bidrag, hvilka, inberäknadt skolafgifter, sammanlagda uppginge till minst enahanda belopp som statsbidraget, samt att berättelse öfver skolans eller kursens verksamhet årligen af skolstyrelsen ingåfves såväl till Kongl. Maj:t som till vederbörande landsting,

dels ock tillåta, att af ifrågavarande förslagsanslag ett belopp af högst 3,000 kronor finge enligt de närmare bestämmelser, som Kongl. Maj:t kunde finna lämpligt meddela, användas till understöd för utbildning af lärare och lärarinnor vid folkhögskolor.

I anledning af denna Kongl. Maj:ts framställning hade utskottet i punkten 18:o af förevarande utlåtande hemställt, att Riksdagen måtte

a) medgifva, att såsom understöd åt sådana i verksamhet varande folkhögskolor i riket, som visat sig gagneliga och af Kongl. Maj:t pröfvas vara i behof af dylikt understöd, må utgå

till folkhögskola, som pågår minst 20 veckor, högst 3,000 kronor,

till qvinlig folkhögskola, som pågår omkring 12 veckor, högst 1,800 kronor,

till qvinlig kurs, som samtidigt med manlig folkhögskola pågår med väsentligen skild undervisning, högst 1,000 kronor,

till en andra årskurs vid af staten understödd folkhögskola högst 1,000 kronor, dock endast för såvidt i samma kurs ett antal elever, motsvarande minst fjerdedelen af dem, som under närmast föregående läsår genomgått den första årskursen, begagna undervisningen, samt derjemte

till anordnande af parallelafdelningar vid folkhögskola, då sådant pröfvas vid undervisningen i öfningsämnen vara oundgängligen erforderligt, extra anslag af högst 1,000 kronor för hvarje dylik skola;

allt under vilkor att landsting, kommuner eller enskilde, hvar för sig eller gemensamt, till vederbörande skola eller kurs lemna bidrag, hvilka, inberäknadt skolafgifter, sammanlagdt uppgå till minst enahanda belopp som statsbidraget, samt att berättelse öfver skolans eller kursens verksamhet årligen af skolstyrelsen ingifves såväl till Kongl. Maj:t som till vederbörande landsting,

b) tillåta, att ett belopp af högst 3,000 kronor må enligt de närmare bestämmelser, som Kongl. Maj:t kan finna lämpligt meddela, användas till understöd för utbildning af lärare och lärarinnor vid folkhögskolor, samt,

c) under förutsättning af bifall till hvad utskottet under mom. a) och b) här ofvan hemställt, höja förslagsanslaget till understöd åt folkhögskolor från nuvarande belopp af 55,000 kronor med 55,000 kronor eller till 110,000 kronor.

Denna utskottets hemställan har af Första Kammaren bifallits, hvar emot Andra Kammaren bifallit en af herr H. Anderson m. fl. vid denna punkt afgifven, utskottets betänkande vidfogad reservation, deri yrkats, att Riksdagen måtte

a) medgifva, att såsom understöd åt sådana i verksamhet varande folkhögskolor i riket, som visat sig gagneliga och af Kongl. Maj:t pröfvas vara i behof af dylikt understöd, må utgå

till folkhögskola, som pågår minst 20 veckor, högst 3,000 kronor,

till qvinlig folkhögskola, som pågår omkring 12 veckor, högst 1,800 kronor,

till qvinlig kurs, som samtidigt med manlig folkhögskola pågår med väsentligen skild undervisning, högst 1,000 kronor,

till en andra årskurs vid af staten understödd folkhögskola högst 2,000 kronor, dock endast för såvidt i samma kurs ett antal elever, motsvarande minst fjerdedelen af dem, som under närmast föregående läsår genomgått den första årskursen, begagnar undervisningen, samt derjemte

till anordnande af parallelafdelningar vid folkhögskola, då sådant pröfvas vid undervisningen i öfningsämnen vara oundgängligen erforderligt, extra anslag af högst 1,000 kronor för hvarje dylik skola;

allt under vilkor att landsting, kommuner eller enskilde, hvar för sig eller gemensamt, till vederbörande skola eller kurs lemna bidrag, hvilka, inberäknadt skolafgifter, sammanlagdt uppgå till minst enahanda belopp som statsbidraget, samt att berättelse öfver skolans eller kursens verksamhet årligen af skolstyrelsen ingifves såväl till Kongl. Maj:t som till vederbörande landsting;

b) tillåta, att ett belopp af högst 3,000 kronor må enligt de närmare bestämmelser, som Kongl. Maj:t kan finna lämpligt meddela, användas till understöd för utbildning af lärare och lärarinnor vid folkhögskolor, samt

c) under förutsättning af bifall till hvad utskottet under mom. a) och b) här ofvan hemställt, höja förslagsanslaget till understöd åt folkhögskolor från nuvarande belopp af 55,000 kronor med 65,000 kronor eller till 120,000 kronor.

Kamrarnes beslut skilja sig följaktligen endast deruti, att det understöd, som må utgå till en andra årskurs vid af staten understödd folkhögskola, af Första Kammaren bestämts till högst 1,000 kronor och af Andra Kammaren till högst 2,000 kronor, samt att på grund häraf och hvad i öfrigt i nämnda punkt föreslagits Första Kammaren höjt förslagsanslaget till understöd åt folkhögskolor från nuvarande belopp af 55,000 kronor med 55,000 kronor eller till 110,000 kronor, under det att Andra Kammaren höjt samma anslag med 65,000 kronor eller till 120,000 kronor.

För frågans afgörande genom gemensam votering får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen medgifver, att såsom understöd åt sådana i verksamhet varande folkhögskolor i riket, som visat sig gagneliga och af Kongl. Maj:t pröfvas vara i behof af dylikt understöd, må utgå till en andra årskurs vid af staten understödd folkhögskola högst 1,000 kronor, dock endast för såvidt i samma kurs ett antal elever, motsvarande minst fjerdedelen af dem, som under närmast föregående läsår genomgått den första årskursen, begagnar undervisningen, samt höjer förslagsanslaget till understöd åt folkhögskolor från nuvarande belopp af 55,000 kronor med 55,000 kronor eller till 110,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, medgifvit, att såsom understöd åt sådana i verksamhet varande folkhögskolor i riket, som visat sig gagneliga och af Kongl. Maj:t pröfvas vara i behof af dylikt understöd, må utgå till en andra årskurs vid af staten understödd folkhögskola högst 2,000 kronor, dock endast för såvidt i samma kurs ett antal elever, motsvarande minst fjerdedelen af dem, som under närmast föregående

läsår genomgått den första årskursen, begagnar undervisningen, samt höjt förslagsanslaget till understöd åt folkhögskolor från nuvarande belopp af 55,000 kronor med 65,000 kronor eller till 120,000 kronor.»

3:o.

Sedan Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att för höjande af den till professorn i grufvetenskap vid tekniska högskolan från staten utgående aflöning från dess nuvarande belopp, 4,700 kronor, till 6,000 kronor, deraf 4,000 kronor skulle utgöra lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar, bevilja ett ordinarie anslag af 1,300 kronor, hade utskottet i punkten 22:o af sitt ifrågavarande utlåtande hemställt, att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts berörda framställning, måtte för höjande af den till professorn i grufvetenskap vid tekniska högskolan från staten utgående aflöning från dess nuvarande belopp, 4,700 kronor, till 5,500 kronor, deraf 4,000 kronor skulle utgöra lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, bevilja ett ordinarie anslag af 800 kronor.

Hvad utskottet sålunda hemställt, har af Andra Kammaren bifallits, hvaremot Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, så vidt den skilde sig från Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, bifallit denna framställning oförändrad.

För frågans afgörande genom gemensam omröstning får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen, med bifall till Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, för höjande af den till professorn i grufvetenskap vid tekniska högskolan från staten utgående aflöning från dess nuvarande belopp, 4,700 kronor, till 6,000 kronor, deraf 4,000 kronor skola utgöra lön och 2,000 kronor tjänstgöringspenningar, beviljar ett ordinarie anslag af 1,300 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, beslutat, att för höjande af den till professorn i grufvetenskap vid tekniska högskolan

från staten utgående aflöning från dess nuvarande belopp, 4,700 kronor, till 5,500 kronor, deraf 4,000 kronor skola utgöra lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, bevilja ett ordinarie anslag af 800 kronor.»

Vid bifall till ja-propositionen kommer anslaget till de tekniska läroverken, nu 450,075 kronor, att bestämmas till 453,375 kronor, och vid bifall till nej-propositionen till 452,875 kronor.

4:o.

Sedan Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att den med sysslomansbefattningen vid Nyköpings hospital förenade aflöning måtte bestämmas att efter den nuvarande innehafvarens afgang skola utgå med kontant 2,800 kronor, deraf två tredjedelar lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar, jemte boställsvåning, ved och lyse, hade utskottet i punkten 31:o af sitt förvarande utlåtande hemställt, att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts berörda framställning, måtte bestämma, att den med sysslomansbefattningen vid Nyköpings hospital förenade aflöning skulle efter den nuvarande innehafvarens afgang utgå med kontant 1,800 kronor, deraf två tredjedelar lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar, jemte boställsvåning, ved och lyse.

Denna utskottets hemställan har af Andra Kammaren bifallits, hvar emot Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, så vidt den skilde sig från Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning, bifallit denna framställning oförändrad.

Då på grund af kamrarnes skiljaktiga beslut frågan måste afgöras genom gemensam omröstning, får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att den med sysslomansbefattningen vid Nyköpings hospital förenade aflöning bestämmas att efter den nuvarande innehafvarens afgang skola utgå med kontant 2,800 kronor, deraf två tredjedelar lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar, jemte boställsvåning, ved och lyse, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, bestämt, att den med sysslomansbefattningen vid Nyköpings hospital förenade aflöning skall

efter den nuvarande innehafvarens afgang utgå med kontant 1,800 kronor, deraf två tredjedelar lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar, jemte boställsvåning, ved och lyse.»

5:o.

Sedan uti en inom Första Kammaren väckt motion (n:o 3) herr *A. von Möller* föreslagit, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla om uppgörande och framläggande för Riksdagen af fullständig plan för att åt de sinnessjuka måtte beredas behöflig vård, hade utskottet i punkten 111:o) af förevarande utlåtande hemställt, att herr von Möllers motion icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag har emellertid Första Kammaren, med afslag å utskottets hemställan, bifallit den i ämnet väckta motionen, och Andra Kammaren, med anledning af samma motion, för sin del beslutit, att Riksdagen skulle i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t ville låta verkställa en särskildt anordnad, sakkunnig undersökning i syfte att utröna hela antalet af sinnessjuka i vårt land och, så tillförlitligt som möjligt, huru stor del af dem må anses vara i behof af vård å anstalt för sinnessjuka, samt för Riksdagen framlägga undersökningens resultat.

Då första åtgärden för att fullständig plan för beredande af behöflig vård åt de sinnessjuka må kunna, på sätt Första Kammaren beslutit, uppgöras och framläggas, otvifvelaktigt torde bestå i åstadkommande af sådan utredning, som af Andra Kammaren åsyftats, och å andra sidan det med Andra Kammarens beslut torde vara förenligt, att Riksdagen hos Kongl. Maj:t anhåller om sådana åtgärders vidtagande, hvartill den af kammaren beslutade utredningen må kunna föranleda, finner sig utskottet böra hemställa,

att kamrarne, hvardera kammaren med frånträdande af sitt i ämnet fattade beslut, må, med anledning af herr von Möllers förevarande motion, besluta, att Riksdagen må i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att Kongl. Maj:t ville låta verkställa en särskildt anordnad, sakkunnig undersökning i syfte att utröna hela antalet af sinnessjuka i vårt land och, så tillförlitligt som möjligt, huru stor del af dem må anses vara i behof af vård å anstalt för sinnessjuka, samt derefter för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill förhållandena må kunna föranleda.

6:o.

Sedan Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1901 bevilja ett anslag af 7,500 kronor att utgå till *understöd åt Stockholms alkoholisthem* på vilkor, som af Kongl. Maj:t pröfvades lämpliga, hade utskottet i punkten 127:o) af sitt ifrågavarande utlåtande hemställt,

att Riksdagen måtte, i anledning af Kongl. Maj:ts förevarande framställning, på extra stat för år 1901 bevilja ett anslag af 4,000 kronor, att utgå till understöd åt Stockholms alkoholisthem på vilkor, som af Kongl. Maj:t pröfvades lämpliga.

Hvad utskottet sålunda hemställt, har af Första Kammaren bifallits, hvaremot Andra Kammaren bifallit Kongl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning oförändrad.

Då frågan sålunda måste afgöras genom gemensam omröstning, får utskottet föreslå följande voteringsproposition:

»Den, som, i likhet med Första Kammaren, vill, att Riksdagen, i anledning af Kongl. Maj:ts förevarande framställning, på extra stat för år 1901 beviljar ett anslag af 4,000 kronor, att utgå till understöd åt Stockholms alkoholisthem på vilkor, som af Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i likhet med Andra Kammaren, på extra stat för år 1901 beviljat ett anslag af 7,500 kronor att utgå till understöd åt Stockholms alkoholisthem på vilkor, som af Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga.»

Stockholm den 6 april 1900.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.